

„BOŽE, DĚKUJI, ŽE BEZ NÁS NEMŮŽEŠ BÝT.“ (z nové „Korunky“)
Franta a Jenda – učitelé laskavosti (24.1.2021)

- Doctor divini amoris č.1
- Doctor divini amoris č.2 **a pozvání k nedělní eucharistii**

foto: P. Jan Rybář (†14.1.2021)

**POZOR: tento týden 26.-28.1. (út, st. čt)
BOHOSLUŽBY mimořádně NEBUDOU**

Doctor divini amoris č.1

Tuto neděli 24.1.2021 si připomeneme Františka Saleského. Od dětství mě u něj oslovuje postupně několikero inspirací (třeba na každý den nastávajícího týdne):

1. Byl biskupem ve francouzských „Sudetech“. Nehrál si tam na excelenci, ani se nelitoval. Biskup, řec. episcopi, znamená dohlížitel. Nekontroloval, zda jeho podřízení dělají vše podle kánonů a předpisů, ale dohlížel, aby jemu podřízeným nechybělo nic důležitého k jejich důstojnému životu: „*Nejkrásnější květiny vyrůstají na hnojišti.*“
2. Je nazýván učitelem církve. Jeho knihy a dopisy vypovídají o šíři jeho pastýřské péče. Mezi nimi vyniká Filotea – Uvedení do zbožného života: „*Včela sbírá svůj med z květů a přitom je nepoškodí a neničí, zanechá je neporušené, čisté a svěží, jak je nalezla. A pravá zbožnost působí ještě lépe, neboť nejen že žádné povolání nebo činnost neporuší, ale naopak dodává jim větší hloubku a krásu. Jako drahokam, hosený do medu, nabývá většího lesku, každý podle své barvy, tak se stává člověk příjemnějším a dokonalejším ve svém povolání, je-li spojeno se zbožností.*“ Tedy zbožnost pravá! A jen pozorný čtenář postřehne, že zbožnost není samolibá individualistická záliba k sebeukájení, ale společné úsilí k radosti a pokoji všech.
3. V době nacistické a komunistické propagandy jej papež Pius XI. nazval patronem novinářů a publicistů. Pro dnešní dobu dezinformací a lží velmi důležité. Už jako kněz, na rozdíl od svých kolegů, si lámal hlavu, jak se nevtíravě dělit o radost z evangelia. Začal psát tzv. „Memoriály“, týdenní listy, ve kterých jednoduchým způsobem vysvětloval křesťanskou víru. Svou práci bral velmi vážně, pečlivě studoval, vše konzultoval a nebál se oponentury: „*K vedení duší je potřeba lžící nauky, kýbl ostražitosti a oceán trpělivosti.*“

4. Františka si zvláště připomínáme v Týdnu modliteb za jednotu křesťanů. Kalvínci mu mnohokrát ukládali o život. Svou schopností vcítit se a jemností v projevu postupem času mezi helvíty a římskokatolíky klesala nevráživost a mizely předsudky. Nemá to být výčitka evangelíkům, ale povzbuzení nám všem: „*Jestliže se přizpůsobujeme druhým, jsme rychleji hotovi, než když požadujeme, aby se oni řídili podle nás.*“
 5. V životě Františka Saleského vidíme i výraznou přítomnost ženy – Jany Františky de Chantal. Proto také nezarostl mech, nezestárnul ve svých móresech a nestal se z něho z něho morous. Spolupráce muže a ženy na životě a poslání člověka přivedla na svět harmonickou vyváženost duchovního života: „*Bůh nás miluje silně, jako dovede milovat otec, a něžně jako dovede milovat matka.*“
 6. Od tohoto zdravého lidství už je opravdu jen krůček k laskavosti. Nikoli ke změkčilosti s vysokým stupněm cukernatosti. Byl prud'as a nemluvit rychleji, než mu to myslelo, jej jistě stálo mnoho námahy. U příležitosti čtyřtého výročí jeho narození jej Pavel VI. nazval DOCTOR DIVINI AMORIS – UČITEL BOŽSKÉ LÁSKY: „*Více much se chytí na kapku medu než na sud octa.*“ Ach, kdybych se tomu blížil aspoň trochu.
 7. Jan Bosco si jej vzal za vzor pro sebe a společnost svých duchovních bratří pojmenoval jeho jménem. Cenil si na něm především jeho srdečnosti a přirozené radosti: „*Velmi často se snažíme být anděly ráje, ale prosme za to, abychom byli uctivými lidmi na tomto světě.*“
- Do naší komunity letos podle možností zveme na měsíční ústraní Janka Ihnáta – nikdo nezná Františka Saleského lépe – klade nám na srdce: „*Milovat znamená poskytovat kvalifikovanou službu. Je lépe nebýt milován, než být milován špatně.*“ Zažil jsem s ním týdenní exercicie v Annecy, kde je František Saleský pohřben. Příští rok uplyne 400 let od jeho smrti. Neláká vás po stopách sv. Františka se vydat?

Doctor divini amoris č.2

Na poslední komunitní dovolenou jsme jeli do Albeřic, abychom se mohli setkat s Janem Rybářem – dokud ještě žije. Minulý týden zemřel. Václav Vacek (vedl u nás v Bosku duchovní obnovu) na něj vzpomínal v Radiu Proglas: „[Byl to člověk lidskosti podle Ježíše...](#)“ (19:00-29:30) a napsal o něm nekrolog:

Jan Rybář, SJ, zesnul 14. ledna 2021, půl roku před dovršením devadesátin. Potkal jsem řadu krásných osobností, ale Jan patřil mezi ty nejlidštější. U proroka Ezechiela čteme: „Dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa.“ (Ez 36:26)

Jak tato operace u Jana probíhala? Byl vychován v dělnické rodině v Brně v citlivosti k potřebným. Už za války ho maminka posílala (jako nenápadného malého školáka) s jídlem k Židům.

Od deseti let studoval na biskupském, později jezuitském gymnáziu. Tam se mu dostalo výborného základního vzdělání. Kdyby nebylo komunistů, byl by z něj později vysokoškolský učitel někde na zahraniční univerzitě. Místo toho se Jan v 50. letech ocitnul s jezuitskými novici v internačním táboře pro řeholníky, v PTP a na stavbě přehrady. V kriminále se setkal s významnými teology, jejichž názorům dal 2. Vatikánský koncil za pravdu. Vše bystře pozoroval a učil se rozpoznávat „velké brambory od malých“. „Někomu nepomůže ani kriminál“, řekl mu jeden zkušený řeholník, „je to, jako když někdo spolkne skleněnou kuličku, jaká vejde, taková vyjde“.

Ve vězení jej na doporučení Josefa Zvěřiny tajně vysvětil na kněze biskup Otčenášek. Ale to nesměl nikdo vědět. Jan pak pracoval jako obyčejný dělník a tajně působil mezi lidmi. Skoro 40 let byl pod přísným dozorem Státní bezpečnosti. Společensky byl „nikým,“ ale rozuměl lidem; nikdy nikoho nesoudil a nikdy se nad nikým nepovyšoval. Nikdy nebyl „důstojným pánem“, ani později neměl v církvi žádné postavení.

Za Pražského jara dva roky studoval v jezuitské koleji v Innsbrucku. Tam přednášeli koncilní teologové. Pak 17 let působil jako chudý kaplan na okraji Trutnova v Poříčí, v dělnickém předměstí s mnoha Romy. Věnoval se také starým sudetským Němcům žijících v Krkonoších, kteří nebyli po válce vyhnáni.

Po převratu výborně působil 14 let jako farář v Rychnově nad Kněžnou, pak byl jako duchodce odsunut do Trutnova. Do konce života žil v paneláku jako oblíbený soused.

Jan neúnavně pracoval pro manželské páry a společenství „chlapů“, vedl duchovní cvičení, přednášel, doprovázel velké množství lidí. Kniha rozhovorů Josefa Beránka s Janem Rybářem „Deník vesnického faráře“ zvítězila u čtenářů Katolického týdeníku v anketě Dobrá kniha. Řada knih jeho fejetonů je opětovně vydávána v nakladatelství Grantis v Ústí nad Orlicí.

Jan Rybář nemohl plně využít mnoha svých hřiven, ale obstál jako Ježíšův učedník v lidskosti, skromnosti, úsměvu, radosti ze života, přejícnosti a porozumění Bohu a lidem. Nikdy v něm nebyla ani špetka povýšenosti, farizeismu a klerikalismu. Uměl ocenit a pochválit vše dobré u druhých lidí.

Býval také dojatý lidskostí druhých (to u kněží a představených církve nebývá vidět). Nestavěl se do pozice „posledního“, ale nikdy neusiloval o kariéru a lesk úspěchu. To vše mu umožňovalo pravdivě pojmenovávat, co souzní s Ježíšovými názory, co opomíjíme a co děláme podle svého pokřiveného vkusu... S nadhledem, vtipem a životní moudrostí komentoval život církve. Na prvním místě byl však kritický sám k sobě.

Děkujeme Bohu, že jsme Jana znali; po mnoho let jsme byli obdarováváni jeho přátelstvím. V neposlední řadě děkujeme paní Heleně Nekulové, která o Jana značný kus života pečovala.

Na životě a díle významných mužů mají jejich ženy nejméně poloviční podíl. Kdo vedle sebe nemá blízkého člověka, který mu dodává odvahu a je k němu kritický, tomu hrozí, že bude podivínem, přesvědčeným, že vše myslí a dělá dobře. Jan byl za tuto službu Heleně vděčný. Heleno, děkujeme Ti i za to, že jsi Jana v době koronaviru chránila před návštěvníky.

Nikdo neví, kolika lidem Jan pomohl, ani Jan to nevěděl, teď mu to Bůh zjevil. Děkujeme.

Přeci jen ještě jedno audio: z 22.1. Dopoledne s Proglasem uvedlo [Vzpomínání na P. Jana Rybáře](#). A tak i Jendu Rybáře si dovoluji nazvat DOCTOR DIVINI AMORIS – DOKTOR LASKAVOSTI, VLÍDNOSTI A NĚHY. **A nakonec ještě pozvání k nedělní eucharistii 24.1.2021 v Bílovicích nad Svitavou v 9:30: <https://youtu.be/d79tYoZLV7c>.**

Jiří Veselý